

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ « ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ «
Σάββατο 17 Νοεμβρίου 1984

Του Μάκη Γιαμπαζολιά

Συζήτηση ΣΟΚ στο Σχολείο Πέτας Κουβαρά για το Πολυτεχνείο

“ΚΑΛΑ αυτός που οδηγούσε το τάνκ δεν συγκινήθηκε ; Γιατί δεν σταμάτησε ;”

- “Τα τάνκς δεν έχουνε καρδιά, γι’ αυτό προχώρησε...”

- “**Αυτόν τον Παπαδόπουλο δεν τον ψήφισε κανείς, πως έγινε αρχηγός ;**”

- “Νιώθουμε λύπη για τα παιδιά του Πολυτεχνείου αλλά και θαυμασμό για το θάρρος τους“.

- “**Άμα γίνεται δικτατορία πρέπει να αντιστεκόμαστε, να μην είμαστε στην σκλαβιά“.**

- “Αλλά μετά ήρθε η Δημοκρατία και έγιναν τα πολιτικά κόμματα και ακούστηκαν πολλές γνώμες. Τώρα έχουμε χαρά, έτσι ; “

Επίσκεψη στο Πολυτεχνείο

Με τέτοιες απλές, συγκινησιακά φορτισμένες και άδολες κουβέντες, **μικροί μαθητές και μαθήτριες 6-11 ετών** μίλησαν πριν λίγες μέρες μέσα στην τάξη τους, στο Δημοτικό σχολείο Πέτα Αττικής, για την δικτατορία το Πολυτεχνείο, την μεταπολίτευση, τη Δημοκρατία αφού είδαν ένα σχετικό φιλμ. Είναι η κουβέντα, που ένα μέρος της παρακολουθήσαμε χτες από την τηλεόραση της ΕΡΤ1.

Ήταν πραγματικά χάρμα να τα βλέπεις και απόλαυση να τα ακούς αυτά τα παιδάκια, καθώς με την ευκολία του ανεπιτήδευτου και την απλότητα του ανυποψίαστου, μίλαγαν για τόσα σημαντικά πράγματα. Και απορούσαν και ρωτούσαν και διαμαρτύρονταν και λυπόνταν και χαίρονταν. Και πάνω από όλα δίδασκαν. Ναι, δίδασκαν την ομορφιά του απλού και την εντιμότητα του άδολου. Σε εκείνη τη κουβέντα δεν χωρούσαν κομματικές τοποθετήσεις και αντεγκλήσεις. Μια κουβέντα ξεχειλισμένη από τρυφερότητα, αγάπη για τη ζωή και ανθρωπιά. Είναι πραγματικά αυτές οι στιγμές που σκέφτεται κανείς, πόσο πιο σωστός θα ήταν ο κόσμος μας, αν υπήρχε τρόπος να τον κυβερνούν τα παιδιά...

Η «Ελευθεροτυπία» θεωρεί το κείμενο της μαθητικής αυτής συζήτησης **σπάνιο ντοκουμέντο**, και δημοσιεύει σήμερα, παραμονή της αποκορύφωσης του εορτασμού για την 11η επέτειο από τον ξεσηκωμό του Πολυτεχνείου. Με μορφή πληρέστερη και με περισσότερες λεπτομέρειες από όσες χώρεσαν στην τηλεοπτική εκπομπή. Με περικοπές μόνο στα περιττά σημεία. **Μια συζήτηση – μνημείο**, μικρών μαθητών και μαθητριών που μαζί με το δάσκαλό τους **Χρήστο Βασιλείου** έχουν να επιδείξουν και άλλα κατορθώματα. Έχουν φτιάξει τον κήπο του σχολείου τους παραγωγική μονάδα. Καλλιεργούν, παράγουν και πουλάνε διάφορα λαχανικά. Και μέσα από το μαθητικό τους συνεταιρισμό αξιοποιούν τις εισπράξεις, για να βελτιώσουν το σχολείο τους και τη μόρφωση τη δική τους και των παιδιών που θα κάτσουν στα ίδια θρανία αργότερα. Απολαύστε τους.

ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ

ΔΑΣΚΑΛΟΣ : Πως έγινε η Δικτατορία στην Ελλάδα, τι ήταν ;

ΜΑΘΗΤΡΙΑ: Να, μια ομάδα αξιωματικών ανέλαβε την εξουσία, χωρίς βέβαια ο λαός να τους ψηφίσει. Έγινε δηλαδή Δικτατορία με λίγα λόγια.

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Και ποιόν είχαμε τότε αρχηγό του Κράτους μας;

ΜΑΘΗΤΡΙΑ: Τον Παπαδόπουλο. Ήταν Πρόεδρος της Δημοκρατίας.

ΜΑΘΗΤΗΣ: Τι Πρόεδρος της Δημοκρατίας ήταν αυτός ; Ποιος τον ψήφισε ;

ΜΑΘΗΤΡΙΑ: Κανένας. Βγήκε μόνος του. Ήταν δικτάτορας.

ΜΑΘΗΤΗΣ: Όμως κύριε τον Παπαδόπουλο δεν τον ήθελαν όλοι οι αξιωματικοί ούτε όλοι οι άνθρωποι. Γιατί λοιπόν δεν έκαναν τίποτε, να μην ανέβει επάνω; Να προσπαθήσουν κι αυτοί...

ΜΑΘΗΤΡΙΑ: Δεν μπορούσαν γιατί οι πιο πολλοί αξιωματικοί ήταν με το μέρος του. Και οι άλλοι άνθρωποι, οι παλιοί γιατί φοβόντουσαν. Θα τους έβαζαν φυλακή, θα τους βασάνιζαν.

ΜΑΘΗΤΗΣ: Ναι Μαρία, αλλά άμα ήταν ενωμένοι δεν θα φοβόντουσαν, κάτι θα έκαναν, δεν θα έκαναν;

ΜΑΘΗΤΡΙΑ: Αυτός ο δικτάτορας είχε πολύ στρατό. Και μερικούς αξιωματικούς που δεν ήταν με το μέρος του τους φυλάκιζε. Αλλά μερικοί άλλοι τον θέλανε.

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Ποιοι τον θέλανε, γιατί τον θέλανε;

ΜΑΘΗΤΡΙΑ: Τον θέλανε εκείνοι που είχαν το συμφέρον τους. Τους έδινε δάνεια.

ΜΑΘΗΤΗΣ: Δάνεια όμως έδιναν στους πιο λίγους, τους πλούσιους.

ΜΑΘΗΤΡΙΑ: Έδιναν και σε άλλους, που δεν ήταν πλούσιοι, αλλά τους υποστήριζαν, έλεγαν ότι είχαν τάξη και τέτοια, κατάργησαν και τις απεργίες και αυτοί υποστήριζαν. Και λέει ο δικτάτορας, ας του δώσουμε κι αυτουνού ένα δάνειο, αφού μας υποστηρίζει.

ΜΑΘΗΤΗΣ: Και οι άλλοι οι πολλοί, οι φτωχοί δεν μπορούσαν, δεν έπρεπε να κάνουν κάτι;

ΑΛΛΟΣ ΜΑΘΗΤΗΣ : Δεν μπορούσαν γιατί τους κυνηγούσαν οι χωροφύλακες , ήταν όλοι με το δικτάτορα.

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Λέτε να έφταιγε ο απλός αστυνομικός, εκεί που τον έστελναν οι άλλοι ;

ΜΑΘΗΤΡΙΑ : Όχι, γιατί αν δεν ήθελε αυτός, ερχόταν ο αρχηγός της αστυνομίας ας πούμε και τον φυλάκιζε και έβαζε άλλο πρόσωπο.

ΑΛΛΗ ΜΑΘΗΤΡΙΑ: Ναι, Αν ήταν ας πούμε στο Πολυτεχνείο το παιδί του, τι θα έκανε, έπρεπε να χτυπήσει;

ΜΑΘΗΤΡΙΑ: Αυτό δεν θα ήθελε αλλά ο δικτάτορας θα ήθελε και θα του έδινε διαταγή.

ΜΑΘΗΤΗΣ : Ε, κι αν του έδινε; Αυτός θα έπρεπε να έλεγε δεν πάω να με σκοτώσουνε, εγώ δεν χτυπάω το παιδί μου. Τι μετράει δηλαδή πιο πολύ, ο δικτάτορας ή το παιδί σου ;

ΜΑΘΗΤΡΙΑ : Θα το έκανε κάποιος άλλος.

Γιορτή Πολυτεχνείου Δ.Σ. Πέτα Κουβαρά

Για την Αντίσταση

ΔΑΣΚΑΛΟΣ : Οι φοιτητές και οι άλλοι στην Νομική και στις διαδηλώσεις γιατί ξεσηκώθηκαν τι ήθελαν;

ΜΑΘΗΤΡΙΑ: Δεν ήθελαν τη δικτατορία, ήθελαν να είναι ελεύθεροι.

ΑΛΛΗ ΜΑΘΗΤΡΙΑ: Ήθελαν να μην τους επιβάλλει κανένας άλλος τα δικαιώματα που έχει ο καθένας για τη ζωή τους.

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Τι δικαιώματα δηλαδή ;

ΜΑΘΗΤΡΙΑ: Να, μπορεί να ήθελαν να ψηφίσουν, δεν τους άφηνε ο δικτάτορας.

ΜΑΘΗΤΗΣ: Άμα θέλανε ας πούμε , να πούνε κανένα τραγούδι ή να διαβάζουνε κάτι δεν τους αφήνανε οι δικτάτορες.

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Και τι κάνανε;

ΜΑΘΗΤΗΣ : Τι κάνανε; Ε, να ας πούμε όπως στο Πολυτεχνείο μπορεί οι φοιτητές να θέλανε να ακούσουνε ένα τραγούδι ή να διαβάσουνε και κλεινόντουσαν μέσα κλείνανε πόρτες και παράθυρα και ακούγανε και διαβάζανε ότι θέλανε. Και μπορεί να κάνανε και επανάσταση...

ΜΑΘΗΤΡΙΑ: Ήταν εκτός από τα τραγούδια που λέγανε για την ελευθερία και την αγάπη ήτανε και άλλα που τα είχανε γράψει συνθέτες που ήταν απαγορευμένοι γιατί τους είχαν βάλει στη φυλακή. Μόνο όποιος ήταν με τη δικτατορία του αφήνανε τα τραγούδια. Τους άλλους τους εξόριζαν.

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Που τους εξόριζαν ;

ΜΑΘΗΤΗΣ: Στην Μακρόνησο.

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Τι είναι αυτό;

ΜΑΘΗΤΗΣ: Είναι ένα ξερονήσι, έχει φυλακές, έχω πάει εκεί εγώ με τον πατέρα μου.

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Α, για πες μας πως είναι εκεί ;

ΜΑΘΗΤΗΣ: Εγώ που πήγα είδα ότι έχει πολλές βρωμιές. Δεν μπορούσε να ζήσει άνθρωπος εκεί, θα αρρώστανε.

ΜΑΘΗΤΡΙΑ: Είχε κρεβάτια;

ΜΑΘΗΤΗΣ: Μπα όχι δεν είχε. Κάτω κοιμόντουσαν , χάμαι Και κρύωναν, με ένα ρούχο ήταν χειμώνα- καλοκαίρι

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Ακούγοντας αυτά τα πράγματα τι αισθάνεστε;

ΜΑΘΗΤΡΙΑ: Νιώθω μια μεγάλη λύπη, για αυτούς που αγωνίζονταν να φύγει η δικτατορία και τους φυλάκιζαν εκεί.

ΑΛΛΗ ΜΑΘΗΤΡΙΑ : Και ένα θαυμασμό, γιατί είχανε τόσο θάρρος δεν φοβόντουσαν και αγωνίστηκαν σκληρά.

ΑΛΛΗ ΜΑΘΗΤΡΙΑ: Εγώ αν ήμουν τότε στη δικτατορία παιδί θα προσπαθούσα να εξηγήσω στους γονείς μου, τι είναι η δικτατορία, ότι είναι κακό για όλους μας. Και αν ήμουν μεγάλη, αν ήμουν φοιτήτρια ή εργάτρια ή κάτι άλλο, θα τους εξηγούσα πάλι αλλά και θα έκανα τον ίδιο αγώνα που έκαναν οι φοιτητές στην Νομική σχολή και στο Πολυτεχνείο. Και θα προσπαθούσα να παρακινήσω και τους μεγάλους να κάνουν το ίδιο, για να φύγει η δικτατορία .

Για το Πολυτεχνείο

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Βέβαια εσείς δεν είχατε γεννηθεί τότε που έγιναν τα γεγονότα του πολυτεχνείου, έτσι; Τι ξέρετε γι αυτό;

ΜΑΘΗΤΗΣ : Εμένα η μητέρα μου, μού έχει πει ότι γεννήθηκα στις 17 Νοεμβρίου 1973, τη μέρα που έγινε το πολυτεχνείο και περάσαμε από εκεί για το νοσοκομείο και το είδαμε το Πολυτεχνείο.

ΑΛΛΟΣ ΜΑΘΗΤΗΣ :Οι γονείς μας δεν μας έχουν πει να πήγανε στο Πολυτεχνείο. Δεν κάνανε τίποτα. Φαίνεται ότι ή τους σύμφερε ή φοβόντουσαν ,γιατί δεν θέλανε να σκοτωθούμε...

ΜΑΘΗΤΡΙΑ: Είχανε πολύ θάρρος αυτοί οι φοιτητές. Ιδιαίτερα όταν έμπαινε το τανκ και αυτοί καθόντουσαν στα κάγκελα και χωρίς να φοβούνται.

ΔΑΣΚΑΛΟΣ : Κρατούσαν τίποτε οι φοιτητές;

ΜΑΘΗΤΡΙΑ: Ήταν άοπλοι.

ΑΛΛΗ ΜΑΘΗΤΡΙΑ: Έχω ακούσει ,ότι φώναζαν «είμαστε αδέλφια σας» στα τανκς «μη μας σκοτώνετε».

ΔΑΣΚΑΛΟΣ :Τα τανκς όμως;

ΜΑΘΗΤΡΙΑ :Τα τανκς όμως δεν έχουν καρδιά, για να ακούσουνε τις φωνές των φοιτητών, να αγγίξουν την καρδιά τους . Και τα τανκς προχωρούσανε...

ΑΛΛΗ ΜΑΘΗΤΡΙΑ: Στην ταινία πρόσεξα ότι το τανκ μπήκε πρώτα αδίστακτα και μετά σιγά σιγά .Έτσι μου φάνηκε ότι αυτός που οδηγούσε ένωσε μια συγκίνηση αυτή την στιγμή και κοντοστάθηκε.

ΑΛΛΗ ΜΑΘΗΤΡΙΑ: Όταν το τανκ έριξε την πόρτα βρήκαν την ευκαιρία να μπουν εκείνοι οι άλλοι με τα γκλόμπς και με τα διάφορα άλλα και χτυπήσανε τους φοιτητές.

ΜΑΘΗΤΗΣ: Μα αυτός που οδηγούσε το τάνκ δεν ένωσε τίποτα; Εδώ πέρα εμείς που το είδαμε και λυπηθήκαμε τόσο. Δεν ξέρω αν λυπήθηκε και κοντοστάθηκε, αλλά έπρεπε να σκεφτεί πρώτα τι έκανε και να μην προχωρούσε.

ΜΑΘΗΤΡΙΑ: Γιάννη δεν μπορούσε να κάνει αλλιώς.

ΜΑΘΗΤΗΣ: Γιατί ;

ΜΑΘΗΤΡΙΑ: Γιατί είχε πάρει διαταγή.

ΜΑΘΗΤΗΣ: Ας πούμε ότι γίνεται τώρα δικτατορία και είσαι εσύ σε ένα τάνκ και το οδηγάς. Δεν θα σταμάταγες ;

ΜΑΘΗΤΡΙΑ: Θα σταμάταγα.

ΜΑΘΗΤΗΣ: Αυτός γιατί δεν σταμάτησε;

ΜΑΘΗΤΡΙΑ: Αλλά και να σταμάταγα θα με φυλάκιζαν και θα έμπαινε άλλος στην θέση μου, δεν θα κέρδιζα τίποτα.

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Οι φοιτητές τι κάνανε;

ΜΑΘΗΤΡΙΑ: Στην αρχή κάνανε διαδηλώσεις για να παρακινήσουν τον κόσμο. Γράφανε προκηρύξεις και λέγανε συνθήματα κατά της δικτατορίας. Μετά κλείστηκαν στο Πολυτεχνείο, έβαλαν μπροστά το ραδιοφωνικό σταθμό τους και έλεγαν διάφορα τραγούδια και συνθήματα κατά της δικτατορίας.

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Πως έφτιαχναν τον ραδιοφωνικό σταθμό;

ΜΑΘΗΤΡΙΑ: Μέσα στο Πολυτεχνείο είχαν διάφορες ομάδες. Άλλοι για το φαρμακείο άλλοι για τα τρόφιμα και ήταν και άλλοι για το ραδιοφωνικό σταθμό. Να όπως έχουμε και εμείς ομάδες, το συνεταιρισμό του σχολείου μας άλλοι ποτίζουμε άλλοι σκαλίζουμε, άλλοι βάφουμε κ.λ.π.

ΜΑΘΗΤΗΣ: Ήταν και μια ομάδα που κάνανε τις γελοιογραφίες για τους δικτάτορες και άλλοι που έδιναν στον ραδιοφωνικό σταθμό τα τραγούδια και τα συνθήματα. Και ήταν τραγούδια απαγορευμένα που έλεγαν για την ελευθερία και την

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Τι έλεγαν από το σταθμό δηλαδή;

ΜΑΘΗΤΡΙΑ: Όπως έχουμε διαβάσει, έλεγαν « εδώ Πολυτεχνείο», « είμαστε ελεύθεροι», « σώστε τα παιδιά σας», « κάτω η δικτατορία. Και έτσι ο σταθμός είχε μεγάλη επίδραση στον αγώνα που έκαναν οι φοιτητές. Γιατί και εκείνοι οι άνθρωποι δεν ήξεραν τι είναι η χούντα, το μάθανε και δεν τους άρεσε και ξεσηκώθηκαν.

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Έλεγαν και το σύνθημα « Ψωμί, Παιδεία, Ελευθερία». Τι ήθελαν να πουν με αυτό ;

ΜΑΘΗΤΡΙΑ: Ψωμί νομίζω ότι ήταν η εργασία που πρέπει να κάνει κάθε άνθρωπος για να κερδίσει το φαγητό του, να κερδίσει χρήματα ώστε να μπορέσει να ζήσει. Όμως αυτό δεν είναι αρκετό για να ζήσει ένας άνθρωπος. Πρέπει να έχει και ελευθερία και πρέπει να μπορεί να μορφώνεται καλά και ελεύθερα.

Γιορτή Πολυτεχνείου

Για τη μεταπολίτευση

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Λοιπόν λίγο καιρό μετά το Πολυτεχνείο έπεσε ο Παπαδόπουλος και ήρθε ο Ιωαννίδης, ένας άλλος δικτάτορας. Μετά όμως έγιναν τα γεγονότα στην Κύπρο που είδατε στο φιλμ. Και στις 24 Ιουλίου 1974 έπεσε η δικτατορία και ήρθε πάλι στον τόπο μας η δημοκρατία. Τι σας έκανε εντύπωση από αυτά;

ΜΑΘΗΤΗΣ: Πρέπει να νιώθουμε χαρά που ξαναγύρισε η δημοκρατία και μαζί που ξαναγύρισαν στα σπίτια τους αυτοί που ήτανε στις φυλακές, από τη Γυάρο και τη Μακρόνησο.

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Ήταν σωστό που υπήρχαν φυλακισμένοι;

ΜΑΘΗΤΗΣ: Όχι δεν ήταν καθόλου σωστό, γιατί όταν έρχεται κάποιος και ανεβαίνει μόνος του στην εξουσία, εμείς κάπως πρέπει να αντιστεκόμαστε. Θέλουμε δηλαδή όταν θα μεγαλώσουμε να ψηφίσουμε ελεύθερα, δεν θέλουμε να είμαστε κλεισμένοι στη σκλαβιά.

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Και τι καταλάβατε ότι έγινε όταν ήρθε η δημοκρατία;

ΜΑΘΗΤΡΙΑ: Όταν ήρθε η δημοκρατία αμέσως οι άνθρωποι άρχισαν να ψηφίζουν και ακούστηκαν πολλές γνώμες και δημιουργήθηκαν τα πολιτικά σώματα.

ΜΑΘΗΤΡΙΑ: Ναι, τα κόμματα. Και στις εκλογές ο καθένας ψήφισε το κόμμα που του άρεσε.

Συνεργείο της Ε.Ρ.Τ. στη Πέτα, σκηνοθέτης Τάσος Μπινσιμ

Για την Κύπρο

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Είδατε όμως, ότι, πριν ξαναέλθει η Δημοκρατία στην Ελλάδα έγινε κάτι στην Κύπρο. Τι έγινε εκεί;

ΜΑΘΗΤΡΙΑ: Είδαμε εκεί, ότι οι Έλληνες πολέμουςαν τους Έλληνες.

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Μα γιατί έγιναν αυτά;

ΜΑΘΗΤΗΣ: Πήγαν αυτοί της χούντας να σκοτώσουν τον Μακάριο. Δεν το πέτυχαν όμως και ο Μάκαριος μίλησε.

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Και μετά τι έγινε;

ΜΑΘΗΤΗΣ: Οι Τούρκοι πήγαν να κατακτήσουν το νησί. Όμως οι Έλληνες αντιστάθηκαν και οι Τούρκοι μπόρεσαν να πάρουν το νησί. Αυτό έγινε μόνο και μόνο επειδή είχαμε δικτατορία. Δεν μπορούσαμε να πάμε στο δικτάτορα να μας αφήσει να πάρουμε στρατό, για να υπερασπιστούμε την Κύπρο. Έτσι βρήκαν ευκαιρία οι Τούρκοι επιτεθήκανε.

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Και πού κατέληξε αυτό ;

ΜΑΘΗΤΗΣ: Πολλοί Κύπριοι, που είναι αδέρφια μας και μικρά παιδιά ακόμη έχασαν τα σπίτια τους και πήγαν πρόσφυγες. Τα σπίτια τους, τα χωράφια τους έπεσαν στα χέρια των Τούρκων. Και ακόμη είναι έτσι. Η μισή Κύπρος είναι υποδουλωμένη και είναι μάλιστα η πιο γόνιμη Κύπρος.

Εκπομπή της Ε.Ρ.Τ. για το Πολυτεχνείου στο Δ.Σ. Πέτας Κουβαρά

Για τη Δημοκρατία

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Λοιπόν ξαναγύρισε η Δημοκρατία στη χώρα μας το 1974 και είπατε ότι δημιουργήθηκαν κόμματα. Τι είναι αυτά ; Τι κάνουν;

ΜΑΘΗΤΡΙΑ: Είναι μια ομάδα βουλευτών μαζί με ένα, ας πούμε, αρχηγό, που κάθε φορά που γίνονται εκλογές, στην προεκλογική περίοδο, έχουν ένα πρόγραμμα και ο κάθε βουλευτής πηγαίνει σε ξεχωριστό μέρος, όπου εκεί λέει το πρόγραμμά του και έτσι μπορεί ο λαός να ψηφίσει ελεύθερα το κόμμα που θέλει.

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Ξέρετε εσείς τέτοια κόμματα σήμερα;

ΜΑΘΗΤΕΣ ΠΟΛΛΟΙ : Ναι, ναι, το ΠΑΣΟΚ, η Ν. Δημοκρατία το ΚΚΕ, η ΕΔΗΚ, το ΚΚΕ εσωτερικού, ΟΙ Ελεύθεροι, η ΕΠΕΝ.

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Και πως τα ψηφίζει τα κόμματα ο λαός;

ΜΑΘΗΤΡΙΑ: Πάνε στο τόπο που θέλουν να ψηφίσουνε, μπαίνουν σε ένα μέρος που είναι κρυφά, γράφουν αυτό που θέλουν, βάζουν ένα σταυρό και πηγαίνουν και το ρίχνουν σε ένα κουτί.

ΜΑΘΗΤΗΣ: Μετά μετράνε τα χαρτιά, τις ψήφους. Αυτό το κόμμα που θα βγει πρώτο θα είναι η κυβέρνηση, θα κυβερνάει, για 4 χρόνια, θα κυβερνάει μέχρι να περάσει ο καιρός.

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Και τα άλλα κόμματα;

ΜΑΘΗΤΗΣ: Τα άλλα κόμματα θα είναι η αντιπολίτευση, που αυτή θα προσπαθεί, ότι λάθος κάνει η κυβέρνηση να το διορθώνει και να το συμπληρώνει. Έτσι γίνονται καλύτεροι οι νόμοι.

ΜΑΘΗΤΡΙΑ: Αυτό δεν γίνεται μόνο με την αντιπολίτευση, γίνεται και με το λαό. Γιατί, αφού ο λαός τα κάνει αυτά τα πράγματα που λέει ο νόμος, γι' αυτό πρέπει και ο λαός θα κρίνει αυτό το νόμο.

ΜΑΘΗΤΡΙΑ: Και για να κρίνει πιο καλά, αυτούς τους νόμους ο λαός, πηγαίνουν και γράφονται στις ενώσεις και στα σωματεία και εκεί λένε κάθε μέρα τη γνώμη τους. Και μετά, μόλις αποφασίσου κάτι, το προτείνουν στην κυβέρνηση.

ΑΛΛΗ ΜΑΘΗΤΡΙΑ: Και κάτι ακόμη. Οι συζητήσεις που γίνονται με τη κυβέρνηση και την αντιπολίτευση, γίνονται μέσα στη βουλή, όπου εκεί αποφασίζονται οι νόμοι και γίνονται διάφορες συζητήσεις που αφορούν το περιβάλλον...

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Τι θέλετε να πείτε τελειώνοντας την κουβέντα σας;

ΜΑΘΗΤΗΣ: Ποτέ πια να μην γίνει δικτατορία.

ΑΛΛΟΣ ΜΑΘΗΤΗΣ: Ποτέ πια φασισμός.

ΜΑΘΗΤΡΙΑ: Να υπάρχει πάντα Δημοκρατία

ΑΛΛΗ ΜΑΘΗΤΡΙΑ: Γιατί με τη Δημοκρατία είμαστε ελεύθεροι να κάνουμε αυτό που θεωρούμε σωστό.